

KGP.430.2.2023
Nr ewid. 60/2023/P/23/001/KGP

Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu państwa w 2022 r.
w części 48 – Gospodarka złożami kopalin
oraz 55 – Aktywa państwowe

MISJA

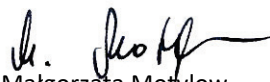
Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

p.o. Dyrektora Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

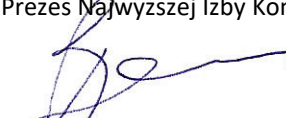
z up.: p.o. Wicedyrektora
Michał Wilowicz

Akceptuję:
Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Małgorzata Motylow

Zatwierdzam:
Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś
Warszawa, dnia 23.05.2023,

Najwyższa Izba Kontroli
Ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	4
2. OCENA OGÓLNA.....	6
3. UWAGI I WNIOSKI	7
4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 48 - GOSPODARKA ZŁOŻAMI KOPALIN.....	8
4.1. DOCHODY BUDŻETOWE.....	8
4.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA	8
4.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	11
5. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 55 - AKTYWA PAŃSTWOWE.....	12
5.1. DOCHODY BUDŻETOWE.....	12
5.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA	14
5.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	18
6. INFORMACJE DODATKOWE.....	19
7. ZAŁĄCZNIKI.....	20
7.1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 48 – GOSPODARKA ZŁOŻAMI KOPALIN	20
7.2. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 55 – AKTYWA PAŃSTWOWE.....	21
7.3. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 48 – GOSPODARKA ZŁOŻAMI KOPALIN	22
7.4. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 55- AKTYWA PAŃSTWOWE.....	23
7.5. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 48 – GOSPODARKA ZŁOŻAMI KOPALIN.....	24
7.6. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 55 – AKTYWA PAŃSTWOWE	26
7.7. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 48 – GOSPODARKA ZŁOŻAMI KOPALIN	27
7.8. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 55 – AKTYWA PAŃSTWOWE.....	28
7.9. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI.....	29

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Ocena wykonania budżetu państwa na rok 2022, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części 48 – Gospodarka złożami kopalin i 55 – Aktywa państwowe.

Zakres kontroli

Realizacja dochodów budżetowych z tytułu dywidend w części 55 – Aktywa państwowe.

Realizacja wydatków budżetu państwa w części 48 – Gospodarka złożami kopalin i 55 – Aktywa państwowe, w tym realizacja wydatków na energię elektryczną oraz działania promocyjne/reklamowe.

Sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych, system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań, nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa.

Jednostki kontrolowane

Ministerstwo Aktywów Państwowych.

W objętym kontrolą roku budżetowym 2022, Minister Aktywów Państwowych¹ był dysponentem²: części 48 – Gospodarka złożami kopalin i części 55 – Aktywa państwowe.

Ministerstwo Aktywów Państwowych jako urząd administracji rządowej zapewniający obsługę Ministra Aktywów Państwowych, zostało utworzone na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 listopada 2019 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie utworzenia Ministerstwa Energii³.

Minister Aktywów Państwowych, na mocy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Aktywów Państwowych⁴, kieruje działami administracji rządowej: gospodarka złożami kopalin (od 19 listopada 2019 r.), aktywa państwowe (od 21 marca 2020 r.) oraz łączność (od 8 października 2020 r.).

Dział gospodarka złożami kopalin obejmuje w szczególności prowadzenie, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, racjonalnej gospodarki złożami kopalin oraz sprawy kwalifikacji w zakresie górnictwa. Minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalin sprawuje nadzór nad Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego.

Dział aktywa państwowe obejmuje sprawy dotyczące gospodarowania mieniem państwowym, w tym wykonywania praw majątkowych i osobistych przysługujących Skarbowi Państwa, jak również ochrony interesów Skarbu Państwa – z wyjątkiem spraw, które na mocy przepisów odrębnych przypisane są innym działom administracji rządowej.

Wydatki na funkcjonowanie Ministerstwa Aktywów Państwowych jako jednostki obsługującej Ministra, były finansowane głównie środkami ujętymi w części 55 – Aktywa państwowe. Dla wydatków ogólnych, które trudno było rozdzielić pomiędzy poszczególne części, przyjęto strukturę: 90% na część 55 – Aktywa państwowe, 5% na część 48 – Gospodarka złożami kopalin i 5% na część 26 – Łączność.

W ustawie budżetowej na rok 2022⁵ w ramach części 48 – Gospodarka złożami kopalin dochody budżetu państwa zaplanowano w wysokości 6039,0 tys. zł. Ich wykonanie wyniosło 4685,5 tys. zł, co stanowiło 0,001% dochodów budżetu państwa⁶.

Plan wydatków po zmianach części 48 – Gospodarka złożami kopalin wynosił 965 888,7 tys. zł, a jego wykonanie 964 056,3 tys. zł⁷. Wydatki zrealizowane przez dysponenta w części 48 – Gospodarka złożami kopalin stanowiły 0,2% wydatków budżetu państwa⁸. W części 48 nie planowano i nie realizowano wydatków z udziałem środków z budżetu środków europejskich.

W ustawie budżetowej na rok 2022 dla części 55 – Aktywa państwowe dochody budżetowe zaplanowano w wysokości 873 818,0 tys. zł. Dochody wykonane wyniosły 1 625 580,0 tys. zł, co stanowiło 0,3% dochodów budżetu państwa.

Plan wydatków po zmianach na koniec 2022 r. części 55 – Aktywa państwowe, wynosił 132 026,9 tys. zł, a jego wykonanie 119 590,6 tys. zł. Wydatki zrealizowane przez dysponenta części 55 stanowiły 0,02% wydatków budżetu

¹ Dalej także: Minister lub minister właściwy ds. aktywów państwowych.

² W Ministerstwie Aktywów Państwowych (dalej także: MAP lub Ministerstwo) funkcjonuje dysponent części, bez dysponentów podległych.

³ Dz. U. poz. 2290.

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 943.

⁵ Ustawa budżetowa z dnia 17 grudnia 2021 r. na rok 2022 (Dz. U. z 2022 r. poz. 270). Dalej także: *ustawa budżetowa na rok 2022*.

⁶ Według stanu na początek marca 2023 r. – 504 968,2 mln zł.

⁷ W tym dotacje 959 524,3 tys. zł.

⁸ Według stanu na początek marca 2022 r. – 517 399,0 mln zł tys. zł.

państwa. W części 55 – Aktywa państwowe nie planowano i nie realizowano wydatków z budżetu środków europejskich.

Szczegółowe informacje dotyczące dochodów budżetowych i wydatków budżetu państwa realizowanych przez dysponenta części 48 – Gospodarka złożami kopalni oraz części 55 – Aktywa państwowe, zostały przedstawione w załącznikach nr 7.3–7.6 do niniejszej informacji.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w częściach 55 – Aktywa państwowe oraz w części 48 – Gospodarka złożami kopalni w zakresie realizacji dochodów, wydatków majątkowych i bieżących oraz części udzielonych dotacji

NIK wskazuje, że wykonanie wydatków w części 48 – Gospodarka złożami kopalni w zakresie dotacji udzielonej Polskiej Grupie Górniczej SA na dopłaty do redukcji zdolności produkcyjnych na rok 2022 nastąpiło z naruszeniem przepisów UE

Sprawozdania budżetowe w obu częściach zostały sporządzone prawidłowo

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 55 – Aktywa państwowe, a w części 48 – Gospodarka złożami kopalni w zakresie realizacji dochodów, wydatków majątkowych i bieżących oraz części udzielonych dotacji. Spośród 14 udzielonych dotacji, jedna dotacja dla Polskiej Grupy Górniczej SA przeznaczona na dopłaty do redukcji zdolności produkcyjnych w wysokości 800 mln zł została udzielona z naruszeniem art. 108 ust. 3 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*⁹ i art. 3 *rozporządzenia 2015/1589 Rady (UE) z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*¹⁰, tj. bez uprzedniej decyzji Komisji Europejskiej¹¹ zatwierdzającej *Program dla sektora górnictwa*.

W wyniku kontroli próby wydatków: w części 48 – Gospodarka złożami kopalni – 800 624,6 tys. zł (83,0% wydatków) i 55 – Aktywa państwowe budżetu państwa – 58 250,6 tys. zł (48,7% wydatków), stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w *ufp* i w aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Na podstawie przeprowadzonych badań w zakresie realizacji wydatków majątkowych, postępowań o udzielenie zamówień publicznych i wydatków związanych z funkcjonowaniem MAP w częściach 48 – Gospodarka złożami kopalni i 55 – Aktywa państwowe nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości.

Stwierdzono natomiast nieprawidłowość w zakresie udzielenia dotacji. Minister bez uprzedniej decyzji Komisji Europejskiej zatwierdzającej *Program dla sektora górnictwa* przekazał z budżetu państwa dotację dla Polskiej Grupy Górniczej SA w kwocie 800 000,0 tys. zł. Pierwsza transza dotacji (11 lutego 2022 r.) przekazana została przed notyfikacją programu do KE, która została dokonana 4 marca 2022 r.

NIK zauważa, że działania Ministra mogą spowodować zaistnienie ryzyka zwrotu udzielonego dofinansowania, co w konsekwencji może pozbawić przedsiębiorstwa górnicze tych środków i wpłynąć negatywnie na ich sytuację ekonomiczno-finansową.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zmian budżetu dokonywanych w części 48 – Gospodarka złożami kopalni i w części 55 – Aktywa państwowe w trakcie roku budżetowego, dokonanych blokad planowanych wydatków, a także przestrzegania ustalonych limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość rocznych sprawozdań budżetowych za 2022 r. oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych. Dane zawarte w sprawozdaniach wynikały z ksiąg rachunkowych. Dysponent części prawidłowo wywiązywał się z obowiązku sprawowania nadzoru, o którym mowa w art. 175 *ufp*. Zauważyć jednak należy konieczność dokonania analizy zapotrzebowania na moc energii elektrycznej, którą w kontrolowanym okresie rezerwowano nadmiernie, co skutkowało ponoszeniem wydatków (około 32 tys. zł), których można było uniknąć.

⁹ Dz. U. z 2004 r. Nr 90 poz. 864/2. Dalej: TFUE. Art. 108 ust. 3 TFUE stanowi, że państwo członkowskie nie może wprowadzać w życie projektowanych środków dopóki procedura ta nie doprowadzi do wydania decyzji końcowej.

¹⁰ Dz. U. UE L 248 z 24.09.2015, str. 9, art. 3 rozporządzenia stanowi, że pomocy podlegającej obowiązkowi zgłoszenia do Komisji Europejskiej nie wprowadza się w życie do czasu podjęcia przez Komisję decyzji zezwalającej na taką pomoc lub do czasu uznania takiej decyzji Komisji za podjętą.

¹¹ Dalej: KE.

3. UWAGI I WNIOSKI

Pod adresem Ministra
Aktywów Państwowych

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy o NIK*, przedstawiła następujący wniosek oraz uwagę:

1. Podjęcie działań minimalizujących ryzyko negatywnych konsekwencji dla PGG SA związanych z udzieleniem tej spółce dotacji celowej przed decyzją Komisji Europejskiej w sprawie notyfikacji Programu dla sektora górnictwa węgla kamiennego, w tym podjęcie wszelkich działań zmierzających do uzyskania od KE decyzji oraz wypracowanie planu działania na wypadek decyzji KE skutkującej zniesieniem lub zmianą tej pomocy.
2. Przeprowadzenie rzetelnej analizy i dokonanie oceny zapotrzebowania na moc energii elektrycznej dla każdego punktu poboru energii elektrycznej, oraz ustalenie w umowie z dystrybutorem energii elektrycznej optymalnych wielkości mocy zamawianej, w tym rozważenie zróżnicowania zamówień według sezonowości poboru.

4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 48 – GOSPODARKA ZŁOŻAMI KOPALIN

4.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r., kontrola dochodów budżetowych w części 48 – Gospodarka złożami kopalin została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej na 2022 r. dochody budżetowe w części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* zaplanowano w kwocie 6039,0 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 4685,5 tys. zł i były niższe o 22,4% od wielkości planowanej oraz niższe o 39,5% od dochodów uzyskanych w 2021 r. (7746,1 tys. zł).

Niemal całość dochodów (4667,6 tys. zł, tj. 99,6% dochodów części 48 – Gospodarka złożami kopalin) uzyskano w dziale 100 – *Górnictwo i kopalnictwo*, rozdział 10001 – *Górnictwo węgla kamiennego*. Główną pozycją dochodów były odsetki w kwocie 3721,3 tys. zł, w tym 3710,1 tys. zł to odsetki od obligacji skarbowych, które Minister Finansów wyemitował i przekazał ministrowi Aktywów Państwowych z przeznaczeniem na finansowanie zadań wynikających z *ustawy z 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego*¹². Minister Finansów 20 maja 2022 r. wydał listy emisyjne i wyemitował obligacje¹³ przeznaczone dla MAP na podwyższenie kapitału zakładowego spółek: Polska Grupa Górnicza SA¹⁴ oraz Tauron Wydobycie SA. Następnie 1 czerwca 2022 r. Minister Finansów przekazał Ministrowi Aktywów Państwowych ww. obligacje oraz inne obligacje¹⁵ zarejestrowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych o łącznej wartości nominalnej 1 006 700,0 tys. zł. Obligacje¹⁶ przeznaczone na podwyższenie kapitału zakładowego w PGG SA Minister Aktywów Państwowych przekazał spółce 3 czerwca 2022 r. Na rachunku w BGK¹⁷ pozostały obligacje przeznaczone dla Tauron Wydobycie SA. Zgodnie z wykazem okresów odsetkowych w dniu 25 listopada 2022 r. nastąpiło naliczenie odsetek od obligacji WZ1127 i WZ1131 w kwocie 3710,1 tys. zł, które MAP przekazało na dochody budżetowe.

4.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

Według *ustawy budżetowej na rok 2022 r.* wydatki budżetu państwa w części 48 – Gospodarka złożami kopalin, zostały ustalone w wysokości 389 876,0 tys. zł. Ostatecznie, limit wydatków po zmianach na 2022 r. wyniósł 965 888,7 tys. zł. Faktyczne wydatki w części 48 – Gospodarka złożami kopalin zostały zrealizowane w wysokości 964 056,3 tys. zł, co stanowiło 99,8% planu.

W trakcie roku limit wydatków został zwiększony ze środków rezerwy celowej pozycji 10¹⁸ o 578 898,0 tys. zł oraz z przeniesienia środków z części 55 – Aktywa państwowe o 168,0 tys. zł. W 2022 r. nie zwiększono planu wydatków z rezerwy ogólnej.

Minister pięciokrotnie blokował środki, łącznie na 3721,8 tys. zł, w tym czterokrotnie w grudniu 2022 r. na 3646,8 tys. zł. Według informacji zamieszczonych w systemie TREZOR, trzy blokady¹⁹ na 3048,3 tys. zł posiadały status rozdysponowanych. Blokady z 27 i 29 grudnia 2022 r., odpowiednio 73,4 tys. zł i 600,1 tys. zł, według informacji zamieszczonych w systemie TREZOR nie

¹² Dz. U. z 2022 poz. 1309. Dalej: *ustawa o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego*.

¹³ Listy emisyjne (nr 59/2022 i 60/2022) i wyemitował obligacje skarbowe (WZ1127 – 302 010 obligacji, wykup 25 listopada 2027 r.; WZ1131 – 100 670 obligacji, wykup 25 listopada 2031 r.).

¹⁴ Dalej także: PGG SA.

¹⁵ Obligacje pod następującymi kodami: OK0724 – 100 670 obligacji (wykup 23 lipca 2024 r.), DS0432 – 201 340 obligacji (wykup 25 kwietnia 2032 r.), PS0527 – 302 010 obligacji (wykup 25 maja 2027).

¹⁶ 729 000 obligacji o wartości nominalnej 729 000 tys. zł i wartości rynkowej na 3 czerwca 2022 r. 627 700,3 tys. zł.

¹⁷ Bank Gospodarstwa Krajowego.

¹⁸ *Realizacja zadań wynikających z ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2022–2027*.

¹⁹ Decyzja MAP z dnia 30 marca 2022 r. na 75,0 tys. zł; decyzja MAP z 15 grudnia 2022 r. na 195,2 tys. zł; decyzja MAP z 20 grudnia 2022 r. na 2778,1 tys. zł.

posiadały statusu rozdysponowanej. Uzasadnieniem blokad były uzyskane oszczędności oraz odstąpienie od realizacji niektórych zadań zaplanowanych na 2022 r. przez beneficjentów dotacji.

Wydatki poniesione w części 48 – Gospodarka złożami kopalni dotyczyły: dotacji z budżetu państwa 959 524,3 tys. zł (99,5% planu wydatków); wydatków bieżących jednostek budżetowych 4432,7 tys. zł (0,47% planu); wydatków majątkowych 99,0 tys. zł (0,03% planu).

W porównaniu do wydatków poniesionych w 2021 r. wzrosły wydatki w rozdziale 10001 – Górnictwo węgla kamiennego na dotacje podmiotowe i celowe, w szczególności udzielone dla spółki Polska Grupa Górnicza SA (800 000,0 tys. zł) z przeznaczeniem na finansowanie dopłaty do redukcji zdolności produkcyjnych. W 2021 r. na dotacje wydatkowano 551 035,0 tys. zł.

Do kontroli wybrano dotację celową o najwyższej wartości (800 000,0 tys. zł). Dotacja została sfinansowana ze środków budżetowych zaplanowanych na dotacje celowe (§ 2830 *Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych*) w kwocie 221 102 tys. zł oraz ze środków rezerwy celowej ujętej w poz. 10 *Realizacja zadań wynikających z ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2022–2027* załącznika nr 2 do ustawy budżetowej na rok 2022 w kwocie 578 898,0 tys. zł, co stanowiło 97,9% tej rezerwy. Dotacja przeznaczona na finansowanie dopłaty do redukcji zdolności produkcyjnych została udzielona PGG SA na podstawie art. 5f *ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego* oraz rozporządzenia Ministra Aktywów Państwowych z dnia 3 lutego 2022 r. w sprawie dopłat do redukcji zdolności produkcyjnych przedsiębiorstw górniczych²⁰ w dniu 11 lutego 2022 r. Podstawą ustalenia jej wysokości był wniosek beneficjenta zawierający Plan Techniczno-Ekonomiczny.

Dotacja stanowiła jedną z form wsparcia w ramach programu pn. *System wsparcia dla górnictwa węgla kamiennego w perspektywie do 2056 r.*, z przeznaczeniem środków na dopłaty do redukcji zdolności produkcyjnych – do czasu zaprzestania produkcji i rozpoczęcia likwidacji, zgodnie z góry przyjętym harmonogramem zamykania kopalń oraz pokrywaniem tzw. kosztów nadzwyczajnych, tj. związanych z likwidacją kopalń – po zamknięciu i rozpoczęciu likwidacji danej jednostki produkcyjnej.

Wyżej wymieniony program wsparcia został przygotowany z uwzględnieniem umowy zawartej przez stronę społeczną i rządową. Umowa precyzowała ogólne zasady stopniowego zamykania i likwidacji sektora wydobywania, w tym szczególnie ważne dla strony społecznej kwestie zatrudnienia i osłon socjalnych dla górników.

W 2021 r. rozpoczęto prace nad nowelizacją *ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego* oraz zmianą realizowanego programu pomocowego dla sektora górnictwa węgla kamiennego. Wyżej wymieniony nowy program, który stanowił odrębny system wsparcia, obok funkcjonującego już programu pomocowego, został prenotyfikowany do Komisji Europejskiej w dniu 26 maja 2021 r. Od 2021 r. prowadzone były robocze rozmowy odnośnie uzgodnienia i zaakceptowania przez KE szczegółowych rozwiązań nowego systemu wsparcia, które nie zostały zakończone. W dniu 4 marca 2022 r. dokonano notyfikacji projektu programu pn. *System wsparcia dla górnictwa węgla kamiennego w perspektywie do 2056 r.*

Udzielanie i rozliczanie dopłat oraz funkcjonowanie Polskiej Grupy Górniczej SA, jako przedsiębiorstwa górniczego i wchodzących w jego skład wyznaczonych jednostek produkcyjnych w ramach systemu wsparcia było monitorowane, kontrolowane i weryfikowane przez ARP SA na podstawie art. 25 *ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego* oraz warunków umowy dotacji. ARP SA Oddział Katowice potwierdziła²¹ prawidłowość wyliczenia rocznej dopłaty do redukcji zdolności produkcyjnych i pozytywnie zaopiniowała wniosek PGG SA o przyznanie dopłaty na pokrycie kosztów redukcji zdolności produkcyjnych w 2022 r. Płatności dokonywano na rachunki bankowe poszczególnych oddziałów spółki, wyodrębnione na potrzeby rozliczenia dotacji, do wysokości limitu określonego umową dotacji. Płatności dokonywano w okresie luty–maj 2022 r. do wysokości wnioskowanych kwot, których suma równa była wielkości ustalonej w umowie.

PGG SA w okresach miesięcznych (luty–grudzień 2022) składała rozliczenia miesięczne w podziale na jednostki produkcyjne, które między innymi zawierały wysokość otrzymanej transzy dotacji oraz wysokość wydatkowanych środków.

²⁰ Dz. U. z 2022 r., poz. 264, ze zm.

²¹ Protokół weryfikacji prawidłowości wyliczenia rocznej dopłaty do redukcji zdolności produkcyjnych z 10 lutego 2022 r.

Wydatki bieżące jednostki budżetowej w części 48 – Gospodarka złożami kopalni były niższe o 628,6 tys. zł od wydatków poniesionych w 2021 r. Wydatki bieżące (4432,7 tys. zł) dotyczyły głównie wydatków na wynagrodzenia (2985,2 tys. zł), które były niższe od poniesionych w 2021 r. o 69,0 tys. zł. Przeciętne zatrudnienie w 2022 r. pracowników objętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń wyniosło 22 etaty wobec 24 etatów w 2021 r. Niższy stan zatrudnienia wynikał przede wszystkim z fluktuacji kadr oraz długotrwałej nieobecności pracownika, spowodowanej niezdolnością do pracy. Zatrudnienie w pozostałych grupach (stanowiska kierownicze – jeden etat oraz pracownicy nieobjęci systemem mnożnikowym – cztery etaty) nie uległo zmianie wobec stanu w 2021 r. Przeciętne wynagrodzenie (według Rb-70) osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w 2022 r. wyniosło 16,0 tys. zł i było wyższe o 17,0% od przeciętnego wynagrodzenia w 2021 r. (13,7 tys. zł). Wzrost wynagrodzenia wynikał ze zmiany mnożników kwoty bazowej służących do ustalenia wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego obowiązującej od 1 sierpnia 2021 r., wprowadzonej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 2021 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe*²². Przeciętne wynagrodzenie osób kierujących pracą departamentów (dyrektorzy i wicedyrektorzy) w 2022 r. wyniosło 15,5 tys. zł, co stanowiło 87,8% przeciętnego wynagrodzenia w 2021 r. (17,7 tys. zł). Przeciętne wynagrodzenie pozostałych pracowników w 2022 r. wyniosło 8,6 tys. zł i było wyższe o 11,0 % od przeciętnego wynagrodzenia w 2021 r. (7,7 tys. zł). W 2022 r. w ramach części 48 – Gospodarka złożami kopalni w formie nagród łącznie wypłacono 11,0 tys. zł, co stanowiło 414 zł rocznie na jednego zatrudnionego. Nie wypłacono nagród osobom zajmującym kierownicze stanowiska państwowe.

W 2022 r. nie zawierano umów zleceń oraz umów na wynajem personelu.

Wydatki majątkowe (99,0 tys. zł) dotyczyły różnych zadań związanych z funkcjonowaniem ministerstwa, których realizacja współfinansowana była ze środków części 48 – Gospodarka złożami kopalni w wielkości 5% ogółu nakładów. Pozostała wielkość sfinansowana była ze środków części 55 – Aktywa państwowe. Realizację tych zadań przedstawiono w dalszej części informacji.

W 2022 r. realizowano wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 r. Łączny plan wydatków niewygasających ustalono na 245,0 tys. zł, z tego: 188,0 tys. zł dotyczyło wynagrodzeń (funduszu dodatków motywacyjnych) oraz 57,0 tys. zł zakupu mebli na potrzeby jednostki. Na dodatki motywacyjne wydatkowano 186,8 tys. zł (99,4% planu). Niższe wykonanie wynikało ze zwolnień ze składek dla niektórych pracowników. Na zakup mebli wydatkowano 47,1 tys. zł (82,8% planu). Różnica wynikała z rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Wielkość próby wydatków z budżetu państwa objętych szczegółowym badaniem w części 48 – Gospodarka złożami kopalni wyniosła 800 624,6 tys. zł (83,0% ogółu wydatków części). W wyniku kontroli wybranych wydatków, badań w zakresie realizacji wydatków majątkowych, postępowań o udzielenie zamówień publicznych stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w *ufp* i w aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Stwierdzono natomiast, że Minister Aktywów Państwowych wbrew postanowieniom art. 108 ust. 3 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*²³ oraz art. 3 *rozporządzenia Rady (UE) z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*²⁴ udzielił pomocy publicznej dla spółek sektora *górnictwa węgla kamiennego w Polsce* bez uprzedniej decyzji Komisji Europejskiej zatwierdzającej *Program dla sektora górnictwa* przekazując z budżetu państwa dotację dla Polskiej Grupy Górniczej SA w kwocie 800 000 tys. zł. Do czasu zakończenia czynności kontrolnych (koniec I kw. 2023 r.) Komisja Europejska nie wydała decyzji w przedmiotowej sprawie. Minister Aktywów Państwowych uzasadniał, że sytuacja w jakiej znalazły się spółki sektora wydobywczego w 2021 r. była trudna do przewidzenia i wymagała niezwłocznej reakcji. Niepodjęcie działań zmierzających do udzielenia wsparcia mogłoby doprowadzić do niekontrolowanej upadłości, w szczególności PGG SA, co negatywnie wpływałoby na poziom bezpieczeństwa energetycznego państwa. Dodatkowym argumentem były potencjalne skutki i koszty społeczne oraz sytuacja międzynarodowa na początku 2022 r. na rynku węgla energetycznego.

²² Dz. U. poz. 1394.

²³ Art. 108 ust. 3 TFUE stanowi, że państwo członkowskie nie może wprowadzać w życie projektowanych środków dopóki procedura ta nie doprowadzi do wydania decyzji końcowej.

²⁴ Przepis ten stanowi, że pomocy podlegającej obowiązkowi zgłoszenia do Komisji Europejskiej nie wprowadza się w życie do czasu podjęcia przez Komisję decyzji zezwalającej na taką pomoc lub do czasu uznania takiej decyzji Komisji za podjętą.

Zobowiązania w części 48 – Gospodarka złożami kopalin na koniec 2022 r. wyniosły 261,5 tys. zł i były niższe o 51,9 tys. zł od sumy zobowiązań na koniec roku 2021. Nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. Główną pozycję zobowiązań, na kwotę łączną 230,5 tys. zł (88,3% ogółu zobowiązań), stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń. Zobowiązania, według stanu na 31 grudnia 2022 r. zostały uregulowane terminowo w styczniu, lutym i marcu 2023 r. W ciągu 2022 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz odsetki od nieterminowych płatności zobowiązań.

W 2022 r. z części 48 – Gospodarka złożami kopalin nie przekazywano środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19.

Wydatki budżetu środków europejskich

W ramach części 48-Gospodarka złożami kopalin nie zostały zaplanowane oraz nie były realizowane wydatki budżetu środków europejskich.

4.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2022 r. przez dysponenta części 48 – Gospodarka złożami kopalin:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28 NW),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania jednostkowe równoznaczne były ze sprawozdaniami łącznymi dysponenta części 48. Wymienione sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach wynikały z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań.

5. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 55 – AKTYWA PAŃSTWOWE

5.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r., kontrola dochodów budżetowych w części 55 – Aktywa państwowe została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego, natomiast pogłębione badanie dotyczyło realizacji dochodów z tytułu dywidend z akcji i udziałów Skarbu Państwa w spółkach.

W *ustawie budżetowej na rok 2022* dochody budżetowe dla części 55 – Aktywa państwowe zaplanowano w kwocie 873 818,0 tys. zł, z tego 873 351,0 tys. zł jako dywidendy.

Dochody zrealizowane w 2022 r. wyniosły 1 625 580,0 tys. zł, co stanowiło 92,1% dochodów zrealizowanych w 2021 r. (1 755 342,0 tys. zł), oraz 186% wielkości planowanej do osiągnięcia w 2022 r.

Zgodnie z art. 33b ust 1 pkt 2 *ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym*²⁵ środki pobrane z dywidend w wysokości 30% stanowią przychody Funduszu Inwestycji Kapitałowych²⁶, a pozostałe 70% wysokości pobranych dywidend stanowi dochody budżetu państwa.

W roku 2022 spółki, w których Skarb Państwa posiada akcje lub udziały wypłaciły łącznie 2 321 561,4 tys. zł, z tytułu dywidend. Z tego kwota 696 468,4 tys. zł została przekazana przez MAP na rachunek FIK, a kwota 1 625 093,0 tys. zł stanowiła dochody budżetu państwa w części 55 – Aktywa państwowe i były wyższe o 751 742 tys. zł tj. o 86,1% od zaplanowanych. W 2022 r. dywidenda została pobrana od 38 podmiotów, w tym od 26 podmiotów, w których udział Skarbu Państwa na 31 grudnia 2022 r. wynosił powyżej 25%. Pobrana od 38 podmiotów dywidenda stanowiła 9,7% ich zysku netto za 2021 r., a w przypadku podmiotów, w których udział Skarbu Państwa wynosił powyżej 25%, pobrana dywidenda stanowiła 9,4% ich zysku netto za 2021 r.

Największe różnice pomiędzy zaplanowanymi, a otrzymanymi dywidendami²⁷ za 2021 r. wystąpiły w odniesieniu do spółek:

- 1) PKO BP SA: nie zaplanowano dywidendy za 2021 r. MAP otrzymało w dniu 23 sierpnia 2022 r. dywidendę w wysokości 673 291,7 tys. zł. Nie zaplanowano dywidendy za rok 2021 ze względu na: 1) wydawane przez Komisję Nadzoru Finansowego²⁸ stanowiska odnośnie do polityki dywidendowej dla spółek sektora bankowego, a także indywidualne zalecenia KNF dla PKO BP SA²⁹, 2) obowiązującą w Spółce politykę kapitałową i dywidendową, 3) brak udostępnionych przez spółki publicznie informacji dotyczących prognozowanych danych finansowych na kolejne lata, 4) sytuację związaną z wpływem pandemii na rynek finansowy, 5) stratę za 2020 rok. ZWZ PKO BP SA 12 maja 2022 r. podjęło uchwałę nr 8/2022 w sprawie podziału zysku Spółki osiągniętego w 2021 r. oraz uchwałę nr 9/2022 w sprawie ustalenia wysokości dywidendy przypadającej na jedną akcję, dnia dywidendy oraz określenia terminu wypłaty dywidendy. Biorąc pod uwagę wnioski Zarządu, zalecenia KNF oraz ocenę Rady Nadzorczej, Zwyczajne Walne Zgromadzenie uchwaliło podział zysku netto za 2021 r. z wypłatą dywidendy.
- 2) Grupa LOTOS SA: nie zaplanowano dywidendy za 2021 r. MAP otrzymało w dniu 23 sierpnia 2022 r. dywidendę w wysokości 344 153,3 tys. zł. Według wyjaśnień Dyrektora Biura Audytu i Kontroli na etapie planowania przychodów z dywidend za rok 2021 nie było możliwości wiarygodnego oszacowania zdolności wypłaty dywidendy z Grupy LOTOS SA oraz jej wysokości. Z uwagi na toczącą się wówczas konsolidację spółek polskiego sektora paliwowo-gazowego i jego

²⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 1933, ze zm.

²⁶ Dalej: FIK.

²⁷ Podano kwoty wpłacone na rachunek MAP, z których 30% MAP przekazywał do FIK, a 70% stanowiło dochody BP w części 55 - Aktywa państwowe.

²⁸ Dalej: KNF.

²⁹ W szczególności: pismo KNF do PKO BP SA z 26 marca 2020 r. wyrażające oczekiwanie, że banki zatrzymają całość wypracowanego w poprzednich latach zysku oraz stanowisko KNF ws. polityki dywidendowej w 2021 r. z 16 grudnia 2020 r., gdzie KNF uznał za konieczne wstrzymanie przez banki komercyjne wypłaty dywidendy w pierwszym półroczu 2021 r.

ewentualną finalizację przed Zwyczajnymi Walnymi Zgromadzeniami spółek Grupa LOTOS SA i PGNiG SA w 2022 r., jak również sytuację związaną z pandemią COVID-19 oraz trudny do określenia horyzont czasowy występowania ewentualnych negatywnych skutków gospodarczych z nią związanych, przyjęto ostrożne (konserwatywne) podejście do szacunków w zakresie możliwych do uzyskania dochodów budżetu państwa z tytułu dywidendy z Grupy LOTOS SA. Należy bowiem mieć na uwadze, że planowanie na tak wczesnym etapie i przy tak wyjątkowej sytuacji gospodarczej, obarczone było znacznym ryzykiem. Uzyskanie zakładanych dochodów uzależnione było ostatecznie od przebiegu procesu konsolidacyjnego, jak również od wyników finansowych spółek, realizowanych przez nie inwestycji oraz ogólnej sytuacji rynkowej.

- 3) KGHM Polska Miedź SA: nie zaplanowano dywidendy za 2021 r. ponieważ z analizy uchwał Walnych Zgromadzeń KGHM za lata 2016–2019 wynikało, że Spółka tylko raz wypłaciła dywidendę – z zysku lat ubiegłych. Strategia i programy inwestycyjne Spółki nie zakładały prowadzenia polityki dywidendowej, dlatego DN II nie zakładał poboru dywidendy od Spółki w latach 2022–2024. Zwyczajne Walne Zgromadzenie 21 czerwca 2022 r. zgodnie z wnioskiem Zarządu Spółki uchwaliło wypłatę dywidendy. W dniu 14 lipca 2022 r. spółka wpłaciła dywidendę na rachunek MAP w wysokości 190 769,7 tys. zł.
- 4) Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA: zaplanowano wypłatę dywidendy w wysokości 465 000,0 tys. zł. MAP otrzymało w dniu 20 października 2022 r. dywidendę w wysokości 572 721,6 tys. zł. Wysokość dywidendy wynikała z uchwały ZWZ spółki PZU SA z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie podziału zysku netto PZU SA za rok zakończony 31 grudnia 2021 r. powiększonego o kwotę przeniesioną z kapitału zapasowego utworzonego z zysku netto za rok zakończony 31 grudnia 2020. Biorąc pod uwagę wniosek Zarządu, zalecenia KNF oraz ocenę Rady Nadzorczej, Zwyczajne Walne Zgromadzenie uchwaliło podział zysku netto za 2021 r. z wypłatą dywidendy.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. Minister Aktywów Państwowych sprawował nadzór nad 184 spółkami, a na dzień 31 grudnia 2022 r. nad 127 spółkami. Zmniejszenie o 57 liczby nadzorowanych podmiotów wynikało z:

- czterdzieści jeden spółek przekazano na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 października 2022 r. w sprawie wykazu spółek, w których prawa z akcji Skarbu Państwa wykonuje Prezes Rady Ministrów lub inni członkowie Rady Ministrów, pełnomocnicy Rządu lub państwowe osoby prawne, w tym jednoosobowe spółki Skarbu Państwa innym podmiotom;
- dziewięć spółek przekazano na podstawie porozumienia w sprawie nieodpłatnego przekazania udziałów z dnia 29 marca 2022 r. pomiędzy MAP a Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa, w celu ich następczego zbycia na rzecz Krajowej Spółki Cukrowej SA (od 12 maja 2022 r. Krajowej Grupy Spożywczej SA) na podstawie umowy objęcia akcji z dnia 28 kwietnia 2022 r.;
- dwie spółki (PGNiG SA oraz LOTOS SA) zostały przejęte przez PKN ORLEN SA;
- należące do SP 100% udziałów w spółce Katowicki Węgiel sp. z o.o. zostało wniesionych jako aport na podwyższenie kapitału spółki Holding KW sp. z o.o. W zamian Skarb Państwa otrzymał udziały w spółce Holding KW sp. z o.o. o wartości równej wartości wnoszonych udziałów Katowickiego Węgla sp. z o.o. – zgodnie z wyceną sporządzoną przez rzeczoznawcę;
- zbyt wiele akcji i udziałów w trzech spółkach, w których udział w ich kapitale zakładowym wynosił od 0,015% do 1,6%;
- jedna spółka została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego.

Łączna nominalna wartość akcji i udziałów SP na 31 grudnia 2021 r. wynosiła 44 455 268,1 tys. zł, a na 31 grudnia 2022 r. 46 534 467,2 tys. zł. W odniesieniu do spółek w których SP posiadał więcej niż 25% akcji lub udziałów wartości te wynosiły odpowiednio 39 863 554,9 tys. zł oraz 46 357 945,6 tys. zł. Wartość rynkowa wszystkich akcji i udziałów na 31 grudnia 2021 r. wynosiła 145 336 455,2 tys. zł, w tym akcji i udziałów, w których SP posiadał więcej niż 25% 112 825 439,4 tys. zł.

Zadania związane z wykonywaniem uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa w spółkach zgodnie z art. 7 ust. 1 *ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym* koordynuje Prezes Rady Ministrów, który ma dążyć do zapewnienia jednolitego sposobu wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa. Do kompetencji Prezesa Rady Ministrów na podstawie art. 7 ust. 3 pkt 1 należy określenie zasad nadzoru właścicielskiego oraz dobrych praktyk, w szczególności w zakresie kształtowania wynagrodzeń członków organów, które będą skierowane do podmiotów uprawnionych do wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa. Minister Aktywów Państwowych nie opracowywał własnych tzw. *dobrych praktyk*, ponieważ jest to kompetencja zastrzeżona dla Prezesa Rady Ministrów. Przekazywał on natomiast nadzorowanym

podmiotom informacje o aktualnie obowiązujących wytycznych opracowanych przez Prezesa Rady Ministrów i zamieszczonych na stronie internetowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów³⁰.

Regulamin organizacyjny Ministerstwa Aktywów Państwowych³¹ określał zadania komórek organizacyjnych, prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem przez Ministra praw z akcji albo udziałów w spółkach z udziałem Skarbu Państwa, w tym wykonywanie prawa głosu oraz innych praw korporacyjnych i majątkowych wspólnika/akcjonariusza, wykonywanie czynności związanych z realizacją praw i obowiązków wspólnika/akcjonariusza, monitorowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej spółek. Zadania związane z nadzorem nad spółkami z udziałem SP prowadziło pięć Departamentów³².

Załącznikiem do ww. regulaminu jest wykaz spółek Skarbu Państwa, których sprawy związane z wykonywaniem praw z akcji albo udziałów przez Ministra wykonują ww. departamenty.

Departamenty sprawujące nadzór właścicielski, prowadziły indywidualne procesy analityczno-decyzyjne w sprawie zaniechania lub poboru dywidendy, dla każdej z nadzorowanych spółek. W procesie podejmowania decyzji o poborze dywidendy lub odstąpieniu od jej poboru, uwzględniano zasady wynikające z „Wytycznych dla Spółek Skarbu Państwa sporządzających sprawozdania finansowe za rok 2021”³³. Proces analityczno-decyzyjny prowadzony był na etapie planowania dywidendy oraz dla procesu poboru lub zaniechania poboru dywidendy. Rekomendacje w tym zakresie przedstawiały zespoły powoływane przez dyrektorów poszczególnych jednostek organizacyjnych MAP, w skład których wchodził pracownicy realizujący zadania związane z nadzorem nad poszczególnymi przydzielonymi im spółkami. Szczegółowe zadania poszczególnych komórek organizacyjnych, ustalane były w ich wewnętrznych regulaminach organizacyjnych wydawanych przez Dyrektora Generalnego MAP.

W części 55 – Aktywa państwowe według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. wykazane zostały należności:

- wymagalne w kwocie 5,4 tys. zł, jako należność główna zasądzona od osoby fizycznej³⁴;
- pozostałe należności w kwocie 197,2 tys. zł, które dotyczyły bieżących rozliczeń z najemcami powierzchni w budynku MAP i zostały rozliczone (zapłacone) w 2023 r.

Należności do najemców na koniec 2021 r. wynosiły 172,7 tys. zł.

5.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

Według ustawy budżetowej na 2022 r. wydatki budżetu państwa części 55 – Aktywa państwowe zostały ustalone w wysokości 88 419,0 tys. zł. Plan wydatków po zmianach na 2022 r. wyniósł 132 026,9 tys. zł. Zrealizowane wydatki w części 55 – Aktywa państwowe w 2022 r. wyniosły 119 590,6 tys. zł, co stanowiło 90,6% planu po zmianach.

W trakcie roku limit wydatków został zwiększony, głównie z:

- pozycji 10 rezerwy celowej³⁵ o 12 258,0 tys. zł, z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego spółki Holding KW sp. z o.o., w związku planowanym zakupem przez spółkę instalacji do produkcji granulatu do kotłów ze spalaniem fluidalnym oraz zakupem instalacji do produkcji formowanego paliwa z wykorzystaniem linii technologicznej Zakładu Kompozytowych Paliw Stałych VARMO;

³⁰ <https://www.gov.pl/web/premier/lad-korporacyjny2>

³¹ W okresie objętym kontrolą obowiązywały Regulaminy Organizacyjne wprowadzone: Zarządzeniem Ministra Aktywów Państwowych z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Aktywów Państwowych (Dz.Urz.MAP poz. 7, ze zm.), Zarządzeniem Ministra Aktywów Państwowych z dnia 7 lipca 2022 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Aktywów Państwowych (Dz.Urz.MAP poz. 13), oraz Zarządzeniem Ministra Aktywów Państwowych z dnia 5 grudnia 2022 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Aktywów Państwowych (Dz. Urz. MAP poz. 27, ze zm.).

³² Departament Nadzoru I, Departament Nadzoru II, Departament Spółek Paliwowo-Energetycznych, Departament Projektów Strategicznych, Departament Górnictwa i Hutnictwa.

³³ <https://www.gov.pl/attachment/a44b6f45-c246-4bab-8a3b-cd1571f7c8e2>

³⁴ W dniu 16 lutym 2023 r. wpłynęła na konto MAP kwota 195,80 zł dotycząca ww. należności, która została zaliczona na poczet odsetek naliczonych od niniejszej należności (na dzień 31 grudnia 2022 r. kwota odsetek 15 394,59 zł).

³⁵ Realizacja zadań wynikających z ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2022–2027.

- pozycji 54 rezerwy celowej³⁶ o 38 717,8 tys. zł z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego spółki Holding KW sp. z o.o. w związku z budową przez tą spółkę zakładu odzysku węgla z odpadów wydobywczych zdeponowanych na składowiskach kopalnianych przeznaczonych do wykorzystania gospodarczego.

Wyżej wymienione rozdysponowanie środków z rezerw celowych uzyskało pozytywne opinie sejmowej Komisji Finansów Publicznych.

Minister w dniach: 30 marca, 23 września, 15 grudnia i 20 grudnia 2022 r. dokonał blokady środków łącznie na 6822,0 tys. zł. Według informacji z systemu TREZOR środki te zostały rozdysponowane. W dniach 27 i 29 grudnia 2022 r. dokonano kolejnych blokad środków łącznie na kwotę 8471,0 tys. zł. Środki te nie posiadały w systemie TREZOR statusu: *Rozdysponowane*.

Wydaki poniesione w części 55 Aktywa państwowe (119 590,6 tys. zł) dotyczyły: wydatków bieżących jednostki budżetowej 65 644,8 tys. zł (54,9% ogółu wydatków); wydatków majątkowych 53 945,8 tys. zł (55,1%). Ze środków budżetowych w części 55 – Aktywa państwowe nie udzielano dotacji i subwencji.

Wydatki bieżące to głównie: wydatki na wynagrodzenia i pochodne (47 312,2 tys. zł), zakup różnych usług (7644, 9 tys. zł), zakupu ekspertyz (4065,6 tys. zł), zakupu materiałów (2541,8 tys. zł), zakup energii (922,7 tys. zł), usług remontowych (511,6 tys. zł). W stosunku do 2021 r. wydatki bieżące w 2022 r. były wyższe o 3,7%.

W 2022 r. w części 55 – Aktywa państwowe na wynagrodzenia wydatkowano 41 935,2 tys. zł (94,9% planu). Wydatki na wynagrodzenia poniesione w 2022 r. były wyższe o 2083,3 tys. zł od poniesionych w 2021 r. (39 851,9 tys. zł). Przeciętne zatrudnienie w 2022 r. pracowników objętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń wyniosło 279 etatów, wobec 256 etatów w 2021 r. Przeciętne zatrudnienie w grupie pracowników nie objętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń w 2022 r. wyniosło 66 etatów, wobec 73 etatów w 2021 r. Zatrudnienie na kierowniczych stanowiskach państwowych (cztery etaty) pozostawało na poziomie roku poprzedniego. Według wyjaśnień dyrektora DKA³⁷ niższy stan zatrudnienia w statusie 01 – *osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń* oraz wyższy stan zatrudnienia w statusie 03 – *członkowie korpusu służby cywilnej*, były przede wszystkim wynikiem naturalnej fluktuacji kadrowej. Na wzrost zatrudnienia pracowników w korpusie służby cywilnej miało wpływ powierzenie ministerstwu do realizacji nowego zadania polegającego na obsłudze merytorycznej Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, a co za tym idzie – utworzenie sześciu etatów dedykowanych obsłudze ww. zadania. Zmiany w poszczególnych grupach związane były również z racjonalizacją struktury zatrudnienia, polegającą m.in. na dążeniu do zmniejszenia liczby stanowisk pomocniczych na rzecz stanowisk należących do korpusu służby cywilnej.

Przeciętne wynagrodzenie osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w 2022 r. (według Rb-70) wyniosło 17,0 tys. zł i było wyższe o 19,7% od przeciętnego wynagrodzenia w 2021 r. (14,2 tys. zł). Wzrost wynagrodzenia wynikał ze zmiany mnożników kwoty bazowej służących do ustalenia wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego obowiązującej od 1 sierpnia 2021 r., wprowadzonej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 2021 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe*. Dodatkowy wpływ na wzrost przeciętnego wynagrodzenia w tej grupie miała nagroda jubileuszowa dla jednej osoby.

Przeciętne wynagrodzenie osób kierujących pracą departamentów (dyrektorzy i wicedyrektorzy) w 2022 r. wyniosło 17,0 tys. zł, co stanowiło 99,6% przeciętnego wynagrodzenia w 2021 r. (17,7 tys. zł).

Przeciętne wynagrodzenie pozostałych pracowników w 2022 r. wyniosło 9,2 tys. zł i było wyższe o 1,7 % od przeciętnego wynagrodzenia w 2021 r. (9,0 tys. zł).

W 2022 r. w ramach części 55 – Aktywa państwowe w formie nagród łącznie wypłacono 26,4 tys. zł, tj. 75,0 zł rocznie na jednego zatrudnionego. Nie wypłacano nagród osobom zajmującym kierownicze stanowiska państwowe.

W 2022 r. zawarto jedną umowę o dzieło³⁸, której przedmiotem było wykonanie rejestracji audiowizualnej, montaż i wykonanie filmów (kwota wynagrodzenia 1,5 tys. zł). Zawarto także jedną

³⁶ Dotacja przedmiotowa dla operatora wyznaczonego do świadczonej publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego wynikająca z ustawy o doręczeniach elektronicznych.

³⁷ Pismo z dnia 20 lutego 2023 r. IK: 806775.

³⁸ 29 marca 2022 r. nr 2/II/F/75001/4170/22/DKO.

umowę zlecenia na kwotę 20,0 tys. zł w zakresie usługi doradczej (konsultacje, opinii eksperckich) dotyczącej opracowania analiz względem istniejących i proponowanych międzynarodowych regulacji prawnych mogących mieć zastosowanie w krajowym obrocie gospodarczym w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom kryzysu energetycznego.

W ramach wydatków majątkowych w *ustawie budżetowej na 2022 r.* zaplanowano łącznie realizację 17 zadań na łączną kwotę 5 778,0 tys. zł. W ciągu roku plan modyfikowano. Zrezygnowano z realizacji siedmiu zadań o szacowanych nakładach 2757,0 tys. zł, jednocześnie wprowadzono do planu 15 zadań innych o wartości 51 188,2 tys. zł. Plan po zmianach obejmował realizację 25 zadań o wartości 54 209,2 tys. zł. Najistotniejszą zmianą było wprowadzenie do planu zadań związanych z dokapitalizowaniem spółki Polski Holding KW sp. z o.o. których źródłem sfinansowania były środki z rezerw celowych:

- z pozycji 54 *Dotacja przedmiotowa dla operatora wyznaczanego do świadczonej publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego wynikająca z ustawy o doręczeniach elektronicznych* w wysokości 38 717,8 tys. zł,
- z pozycji 10 *Realizacja zadań wynikających z ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2022–2027* w wysokości 12 258,0 tys. zł.

Wydatki majątkowe, po uwzględnieniu blokady³⁹ zrealizowano w kwocie 53 945,8 tys. zł (99,5% planu). Największe wartościowe zadania dotyczyły: podwyższenia kapitału zakładowego spółki Polski Holding KW sp. z o.o., z przeznaczeniem na realizację zadań związanych ze zwiększeniem podaży węgla na rynek (50 975,8 tys. zł); wykonano specjalną strefę ochronną służącą „bezpiecznym rozmowom” (912,7 tys. zł); wybudowano stację ładowania samochodów elektrycznych w budynku MAP (159,8 tys. zł); wykonano program funkcjonalno-użytkowy dla potrzeb modernizacyjnych budynku i budowy serwerowni w budynku MAP (51,7 tys. zł); zainstalowano kondensatory, których działanie obniżyło wydatki na energię elektryczną (51,9 tys. zł). Zrealizowano również inne zadania w zakresie modernizacji sprzętu sieciowego w budynku MAP oraz zakupu urządzeń na potrzeby ministerstwa o wartości 1634,2 tys. zł. Zadanie niezrealizowane dotyczyło zakupu samochodu osobowego, a brak realizacji związany był z nieudzieleniem zgody przez KPRM.

Szczegółowym badaniem wydatków bieżących i majątkowych w części 55 – Aktywa państwowe objęto 17 dowodów dokumentujących operacje gospodarcze, w grupie: wydatków bieżących, 13 dowodów na łączną kwotę 4175,5 tys. zł, wydatków majątkowych, cztery dowody na łączną kwotę 51 459,4 tys. zł. Zbadana kwota stanowiła 46,5% wszystkich wydatków w części 55. Kontrola wybranej próby wykazała, że wydatki dokonywane były zgodnie z planem finansowym, na zakup towarów i usług służących realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Ponadto w sposób celowy do kontroli wybrano wydatki na meble zakupione w 2022 r. których, łączna wartość wynosiła 88,5 tys. zł, z tego 64,1 tys. zł opłacono kartą płatniczą. Dokonane zakupy dotyczyły wydatków jednostkowych poniżej 10 tys. zł. Zgodnie z § 3 ust. 1 i 3 *Regulaminu udzielania zamówień o wartości poniżej 130 000 zł*⁴⁰, nie miały zastosowania wewnętrzne procedury dotyczące zamówień publicznych, a komórki organizacyjne były zwolnione z konieczności sporządzania wniosku o udzielenie zamówienia publicznego. Zakup poprzedzany był rozpoznaniem rynku poprzez weryfikację informacji dostępnych na stronach internetowych oraz rozmowy telefoniczne. NIK, co do zasady, nie wnosząc zastrzeżeń do celowości i gospodarności wydatków przy wykorzystaniu karty płatniczej, jako sposobu regulowania zapłaty wskazuje, że według *Regulaminu dokonywania wydatków przy wykorzystaniu służbowych kart płatniczych w Ministerstwie Aktywów Państwowych* obowiązującym do 7 października 2022 r., karta mogła być wykorzystana tylko w *przypadku braku możliwości dokonania zapłaty gotówką lub brakiem możliwości opłacenia przelewem*. Opłacanie zatem wydatków kartą płatniczą, a nie gotówką, nie spełniało postanowień obowiązującego w MAP *Regulaminu*. Akceptowanie, do czasu zmiany regulaminu, takiego postępowania obniża ocenę systemu kontroli zarządczej, w tym kontroli funkcjonalnej wykonywanej przez pracowników i osób nadzorujących.

NIK badała wydatki związane z usługą dystrybucji energii elektrycznej, które w 2022 r. wyniosły 359,0 tys. zł (netto – VAT 23%), z tego: opłata sieciowa zmienna⁴¹ – 82,6 tys. zł (około 23% sumy

³⁹ Zablockowano środki na zakup samochodu (108,0 tys. zł) z uwagi na brak zgody KPRM na samodzielną realizację.

⁴⁰ Stanowiącym załącznik nr 3 do Zarządzenia Nr 113 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Aktywów Państwowych z dnia 13 września 2021 r. w sprawie udzielania zamówień publicznych (ze zm.).

⁴¹ Opłata wynikająca z ilości zużycia energii (ilość pobrana w kWh).

wszystkich opłat); opłata sieciowa stała⁴² – 116,7 tys. zł (około 32,5%); opłata za energię pojemnościową bierną⁴³ – 97,0 tys. zł (około 27,0%).

Ministerstwo w 2022 r. podjęło działania w celu ograniczenia/zooptymalizowania opłat za energię bierną pojemnościową. W grudniu 2022 r. zostały zamontowane urządzenia kompensujące energię bierną pojemnościową. Kontrola rachunków za miesiąc styczeń 2023 r. potwierdziła celowość i adekwatność wykonanych zadań. Rachunki za styczeń nie zawierały już opłat za energię bierną pojemnościową, jak również opłat za energię bierną indukcyjną. Ministerstwo zawierając 7 grudnia 2022 r. umowę o usługę dystrybucji energii elektrycznej na 2023 r., skorygowało również moc zamówioną dla jednego PPE z poziomu 256 kW do 186 kW. W pozostałych trzech PPE moc zamówiona na poszczególne miesiące 2023 r. pozostała na poziomie mocy zamawianej w latach poprzednich, która kształtowała się na poziomie mocy przyłączeniowej. W związku z tym, że opłata sieciowa stała proporcjonalna jest do wielkości mocy zamówionej i nie zależy od wielkości mocy pobranej, ministerstwo ponosiło nadmierne opłaty. W ciągu 2022 r. suma opłaty sieciowej stałej wyniosła 116,7 tys. zł. Dla oszacowania kwoty wydatku związanego z opłatą sieciową stałą, której części można było uniknąć, NIK przyjęła 30% rezerwę, ponad wielkość rzeczywistego poboru mocy w 2022 r. Szacunki wskazały, że zamówiona moc została przeszacowana o około 100%. Zatem, roczna opłata sieciowa stała za 2022 r. mogłaby być niższa o około 58,3 tys. zł. Biorąc pod uwagę, iż około 45% wydatków pokrywały podmioty wynajmujące, realne oszczędności budżetu ministerstwa mogły sięgać około 32,0 tys. zł. Jednocześnie wskazać należy, iż część podmiotów wynajmujących⁴⁴ finansowana była również ze środków publicznych. Zauważyć jednak należy potrzebę korekty zapotrzebowania na moc energii elektrycznej, którą w kontrolowanym okresie zamawiano nadmiernie.

Ponadto NIK badała wydatki na promocję i reklamę, działania marketingowe, public relations, działania informacyjne itp. W 2022 r. w planie rzeczowo-finansowym MAP ujęto jedno zadanie związane z działalnością informacyjną i wizerunkową. Była to kampania informacyjna przeprowadzona w Polskim Radiu SA, polegająca na emisji spotów o działaniach MAP i spółek Skarbu Państwa w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego. W planie rzeczowo-finansowym na ten cel zarezerwowano w części 48 – Gospodarka złożami kopalni 9,0 tys. zł i w części 55 – Aktywa państwowe 162,0 tys. zł. W dniu 28 grudnia 2022 r. zawarto umowę z Polskim Radiem SA na zakup czasu antenowego na potrzeby emisji spotów o działaniach MAP i spółek Skarbu Państwa w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego. Wynagrodzenie umowne wynosiło 180,0 tys. zł, które sfinansowano ze środków planowanych w części 55 – Aktywa państwowe (162,0 tys. zł) i 48 – Gospodarka złożami kopalni (9,0 tys. zł). Pozostałe 9,0 tys. zł sfinansowano z części 26 – Łączność. W czterech programach Polskiego Radia w dniach od 29 grudnia 2022 r. do 12 stycznia 2023 r. wyemitowano łącznie 196 spotów o ww. działaniach Ministra i spółek Skarbu Państwa. Według MAP uzasadnieniem dla działań informacyjnych była potrzeba dementowania informacji odnośnie bezpieczeństwa energetycznego Polski i działań spółek Skarbu Państwa, w związku z sytuacją geopolityczną.

Zidentyfikowano również inne wydatki ponoszone przez MAP o charakterze promocyjnym/reklamowym/reprezentacyjnym/public relations. Łącznie w tym zakresie wydatkowano około 441,0 tys. zł. Najistotniejsze wydatki dotyczyły: podróży zagranicznych i kosztów organizowanych tam spotkań (313,4 tys. zł); usług gastronomicznych związanych z obsługą spotkań z korpusem dyplomatycznym, przedstawicielami samorządów, przedstawicielami spółek sektora energetycznego (krajowych i zagranicznych), ekspertami (116,4 tys. zł); wynajmem sal na różne spotkania (10,7) tys. zł.

Ministerstwo ponosiło również wydatki na zakupy przedmiotów przeznaczanych na upominki przekazywane w związku z różnymi wydarzeniami, w tym wizytami delegacji zagranicznych. W 2022 r. na ten cel wydatkowano łącznie 52,6 tys. zł (w 2021 r. – 35,9 tys. zł).

W części 55 – Aktywa państwowe w 2022 r. realizowano wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 r. Łączny plan wydatków niewygasających wynosił 5200,6 tys. zł, z tego: 2585,0 tys. zł dotyczyło wynagrodzeń (funduszu dodatków motywacyjnych), 1896,0 tys. zł wykonania różnych ekspertyz, 513,0 tys. zł zakupu mebli oraz 206,7 tys. zł na zakupu urządzeń sieciowych – w ramach wydatków

⁴² Opłata wynikające z wielkości mocy umownej (wielkości zamówionej).

⁴³ Energia bierna pojemnościowa – generowana i oddawana do sieci elektromagnetycznej przez urządzenia elektroniczne takie jak telewizory, monitory, laptopy, oświetlenie LED i jarzeniówki, kuchenki indukcyjne czy zasilacze.

⁴⁴ Między innymi: Rządowe Centrum Legislacji, Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa.

majątkowych. Zadania zaplanowane zostały zrealizowane w terminie do 30 listopada 2022 r. Wydatkowano: na dodatki motywacyjne 2578,8 tys. zł (99,8% planu), na zakup mebli 424,3 tys. zł (82,7% planu); na ekspertyzy 1720,0 tys. zł (90,7% planu); na zakup przełączników sieciowych 130,5 tys. zł (63,1% planu). Poniesienie niższych wydatków od planowanych w zakresie zakupu mebli i przełączników sieciowych, wynikało z rozstrzygnięć postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Niższe wydatkowanie środków na ekspertyzy – z przyczyn leżących po stronie spółek z udziałem Skarbu Państwa, w związku z niezakończoną likwidacją szpitali tymczasowych, jak również wykorzystania niektórych obiektów dla potrzeb wsparcia uchodźców z Ukrainy.

Zobowiązania w części 55 – Aktywa państwowe na koniec 2022 r. wyniosły 4521,3 tys. zł i były wyższe o 434,6 tys. zł od sumy zobowiązań na koniec roku 2021. Nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. Główną pozycję zobowiązań, na kwotę łączną 3489,1 tys. zł (77,5% ogółu zobowiązań), stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń. Zobowiązania wykazane na 31 grudnia 2022 r. zostały uregulowane terminowo w styczniu, lutym i marcu 2023 r. W ciągu 2022 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz odsetki od nieterminowych płatności zobowiązań.

Minister Aktywów Państwowych nie dokonywał wpłat na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 z środków części 55 – Aktywa państwowe.

Wydatki budżetu środków europejskich

W ramach części 55 – Aktywa państwowe nie zostały zaplanowane oraz nie były realizowane wydatki budżetu środków europejskich.

W ramach tej części budżetowej realizowano wydatki współfinansowane ze środków europejskich w ramach programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich na lata 2021–2027. Łącznie wydatkowano 1993,8 tys. zł, z tego 404,5 tys. zł stanowił wkład z budżetu państwa.

5.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2022 r. przez dysponenta części 55 – Aktywa państwowe:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28 NW),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania jednostkowe równoznaczne były ze sprawozdaniami łącznymi dysponenta części 55 – Aktywa państwowe.

Wymienione sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach wynikały z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań.

6. INFORMACJE DODATKOWE

Wystąpienie pokontrolne z kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 roku w części 48 – Gospodarka złożami kopalni oraz 55 – Aktywa państwowe zostało skierowane do Ministra Aktywów Państwowych w dniu 20 kwietnia 2021 r.

Minister Aktywów Państwowych nie złożył zastrzeżeń do przesłanego wystąpienia pokontrolnego, o czym poinformował NIK w dniu 9 maja 2023 r. oraz przedstawił informacje o sposobie realizacji uwag i wniosków pokontrolnych.

Minister poinformował NIK, iż w wyniku przeprowadzenia szeregu działań w zakresie zużycia energii elektrycznej, w Ministerstwie opracowano wstępną wewnętrzną analizę poboru energii elektrycznej, na podstawie której złożony został do podmiotu dostarczającego energię elektryczną wniosek o obniżenie mocy umownych dla poszczególnych PPE i zawarty został aneks do umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej określający nowe, mniejsze o ok. 28% wielkości mocy umownych dla wszystkich PPE. Minister przedstawił także dotychczas podejmowane działania, związane z notyfikacją do KE *Programu dla sektora górnictwa węgla kamiennego* oraz poinformował o działaniach podejmowanych w 2023 r., to jest już po okresie objętym kontrolą. W szczególności Ministerstwo Aktywów Państwowych w marcu 2023 r. poinformowało KE o planowanej aktualizacji wniosku notyfikacyjnego, który ma na celu minimalizację ryzyka negatywnych konsekwencji udzielenia pomocy publicznej dla PGG SA oraz pozostałych beneficjentów tego programu. Aktualizacja wniosku ma dotyczyć w szczególności przedstawienia aktualnej sytuacji w sektorze wydobywczym, na którą miały wpływ wydarzenia z 2022 r. (wojna w Ukrainie, kryzys energetyczny, ograniczenie importu paliw z kierunku wschodniego, wzrost zarówno cen węgla, jak również kosztów jego produkcji i sprzedaży, wysoka inflacja), a także dokonane już działania w związku z planowanym, na etapie wniosku notyfikacyjnego, nabyciem PGG SA, Węglokokos Kraj SA oraz Tauron Wydobywanie SA przez Skarb Państwa, zmiany w harmonogramie zamykania kopalń, dotyczącej KWK Bielszowice, zmiany założeń systemu dopłat do redukcji zdolności produkcyjnych dotyczących prognoz finansowych.

MAP planuje przekazać za pośrednictwem UOKiK, zaktualizowany wniosek notyfikacyjny w maju br. w celu oceny przez Komisję pod kątem zgodności ze wspólnym rynkiem i wydania stosownej decyzji.

7. ZAŁĄCZNIKI

7.1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 48 – GOSPODARKA ZŁOŻAMI KOPALIN

Oceny wykonania budżetu w części 48 – Gospodarka złożami kopalin dokonano stosując kryteria⁴⁵ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku⁴⁶.

Dochody (D) ⁴⁷ :	nie dokonuje się oceny
Wydatki (W) ⁴⁸ :	1 556 099,4 tys. zł
Łączna kwota (G = D + W):	1 556 099,4 tys. zł
Waga dochodów w łącznej kwocie (Wd = D : G):	0,0000
Waga wydatków w łącznej kwocie (Ww = W : G):	1,0000
Nieprawidłowości w dochodach:	0,00 zł
Ocena cząstkowa dochodów (Od):	nie oceniano
Nieprawidłowości w wydatkach (Ow):	800 000,00 tys. zł
Ocena cząstkowa wydatków:	(2) opisowa
Łączna ocena dochodów i wydatków ŁO ⁴⁹ :	2 x 1,00 = 2
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	opisowa⁵⁰

⁴⁵ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

⁴⁶ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

⁴⁷ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody lub windykacja należności (analiza porównawcza) nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

⁴⁸ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich. Wydatki budżetu państwa prezentujemy łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku.

⁴⁹ $\text{ŁO} = \text{Od} \times \text{Wd} + \text{Ow} \times \text{Ww}$.

⁵⁰ W części 48 - Gospodarka złożami kopalin realizowano szereg różnych zadań, które NIK oceniła pozytywnie, za wyjątkiem udzielenia dotacji dla PGG SA, której wielkość zdecydowała, iż formuła matematyczno-statystyczna wskazała na ocenę negatywną. Zatem negatywną ocenę całościową dla realizacji wszystkich zadań/wydatków części 48 – Gospodarka złożami kopalin, uznano za niewłaściwą. Dlatego, mimo wysokiej wartości dotacji dla PGG SA oraz wysokiego udziału tej pozycji w całości wydatków, zdecydowano o zastosowaniu oceny w formie opisowej. Formułując ocenę opisową uwzględniono zgodność z przepisami krajowymi oraz szczególną sytuację związaną z wydarzeniami na Ukrainie, które to okoliczności decydowały o akceptacji przez MAP powstałych ryzyk. Działania MAP wiązały się z bezpieczeństwem energetycznym kraju.

7.2. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 55 – AKTYWA PAŃSTWOWE

Oceny wykonania budżetu w części 55 – Aktywa państwowe dokonano stosując kryteria⁵¹ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku⁵².

Dochody (D) ⁵³ :	nie dokonuje się oceny
Wydatki (W) ⁵⁴ :	86 604,8 tys. zł
Łączna kwota (G = D + W):	86 604,8 tys. zł
Waga dochodów w łącznej kwocie (Wd = D : G):	0,0000
Waga wydatków w łącznej kwocie (Ww = w : G):	1,0000
Nieprawidłowości w dochodach:	0,0 zł
Ocena cząstkowa dochodów (Od):	0,00 zł
Nieprawidłowości w wydatkach (Ow):	0,0 zł
Ocena cząstkowa wydatków:	(5) pozytywna
Łączna ocena dochodów i wydatków ŁO ⁵⁵ :	5 x 1,00 = 5
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna,
Ocena ogólna	pozytywna

⁵¹ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

⁵² Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>

⁵³ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody lub windykacja należności (analiza porównawcza) nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

⁵⁴ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich. Wydatki budżetu państwa prezentujemy łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku.

⁵⁵ $\text{ŁO} = \text{Od} \times \text{Wd} + \text{Ow} \times \text{Ww}$.

7.3. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 48 – GOSPODARKA ZŁOŻAMI KOPALIN

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, w tym:		7 746,0	6 039,0	4 685,5	60,5	77,6
1.	dział 100 – Górnictwo i kopalnictwo	7 684,4	6 005,0	4 667,6	60,7	77,7
1.1.	rozdział 10001 – Górnictwo węgla kamiennego	7 684,4	6 000,0	4 644,9	60,4	77,4
1.1.1.	§0920 Wpływy z pozostałych odsetek	0,7	-	3 721,3	531 614,3	-
1.1.2.	§2950 Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	7 719,9	6 000,0	923,5	12,0	15,4
1.2.	rozdział 10005 – Produkcja soli	-	5,0	17,0	-	340,0
1.3.	rozdział 10095 – Pozostała działalność	-	-	5,8	-	-
2.	dział 750 – Administracja publiczna	61,6	34,0	17,9	29,1	52,6
2.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	61,6	34,0	17,9	29,1	52,6

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz. U. 2022 r. poz. 270).

7.4. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 55- AKTYWA PAŃSTWOWE

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, w tym:		1 765 342,7	873 818,0	1 625 580,0	92,1	186,0
1.	dział 750 – Administracja publiczna	680,6	467,0	486,9	71,5	104,3
1.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	680,5	467,0	486,9	71,6	104,3
2.	dział 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	1 764 662,1	873 351,0	1 625 093,0	92,1	186,1
2.1.	rozdział 7562 – Dywidendy	1 764 662,1	873 351,0	1 625 093,0	92,1	186,1
2.1.1.	§0740 Wpływy z dywidend	1 764 657,9	873 351,0	1 625 093,0	92,1	186,1

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz. U. 2022 r. poz. 270).

7.5. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 48 – GOSPODARKA ZŁOŻAMI KOPALIN

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie	W tym niewygasające			
		tys. Zł							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ogółem*, w tym:		1 556 099,4	389 876,0	965 888,7	964 056,3	0	62,0	247,3	99,8
1	Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	1 551 035,0	384 273,0	960 392,9	959 524,3	0	61,9	249,7	99,9
1.1.	rozdział 10001 - Górnictwo węgla kamiennego	1 421 799,9	249 882,0	828 286,9	827 986,6	0	58,2	331,4	100,0
1.1.1.	§ 2480-dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury	16 181,5	4 867,00	4 867,00	4 858,10	0	30,0	99,8	99,8
1.1.2.	§ 2580 - Dotacja podmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	263 724,4	0,00	0,00	-	0	0,0	-	-
1.1.3.	§ 2730 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych, przekazane jednostkom zaliczanym do sektora finansów publicznych	0,0	17 213,00	17 213,00	17 129,00	0	-	99,5	99,5
1.1.4.	§ 2830 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	141 893,9	227 802,00	806 206,90	805 999,50	0	568,0	353,8	100,0
1.1.5.	§ 6010 - Wydatki na zakup i objęcie akcji i udziałów	1 000 000,0	0	0,00	-	0	0,0	-	-
1.2.	rozdział 10005 - Produkcja soli	111 219,9	110 251	111 351,00	111 268,60	0	100,0	100,9	99,9
1.2.1.	§ 2580 - Dotacja podmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	111 219,9	15 357	15 357,00	15 345,60	0	13,8	99,9	99,9
1.2.2.	§ 2830 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	0,0	94 894	95 994,00	95 923,00	0	-	101,1	99,9
1.3.	rozdział 10095 - Pozostała działalność	18 015,3	24 140,0	20 755,1	20 269,10	0	112,5	84,0	97,7
1.3.1.	§ 2580 - Dotacja podmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	17 745,3	3 633,0	3 065,6	3 002,20	0	16,9	82,6	97,9
1.3.2.	§ 2830 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	270,0	20 507,0	17 689,5	17 266,90	0	6395,1	84,2	97,6
2.	Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	394,8	426,0	420,9	420,90	0	106,6	98,8	100,0
2.1.	rozdział 15095 - Pozostała działalność	394,8	426,0	420,9	420,90	0	106,6	98,8	100,0
3.	dział 750 - Administracja publiczna	4 654,4	5 097,0	5 072,8	4 110,40	0	88,3	80,6	81,0

3.1.	rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	4 654,4	5 097,0	5 072,8	4 110,40	0	88,3	80,6	81,0
3.1.1.	§ 400 - Grupa wydatków bieżących jednostki	-	546,0	634,8	-	0	-	-	-
3.1.2.	§ 4210 - Zakup materiałów i wyposażenia	228,6	-	-	140,2	0	61,3	-	-
3.1.3.	§ 4260 - Zakup energii	103,9	-	-	64,5	0	62,1	-	-
3.1.4.	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	421,5	-	-	264,70	0	62,8	-	-
3.1.5.	§ 4440 - Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	48,4	-	-	53,50	0	110,5	-	-
3.1.6.	§ 6060 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	2,2	-	-	99,30	0	4513,6	-	-
4.	dział 752 - Obrona narodowa	15 148,3		2,00	0,60	0	0,0	-	30,0
4.1.	rozdział 75212 - Pozostałe wydatki obronne	15 148,3		2,00	0,60	0	0,0	-	30,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

- 1) Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (RB-28 za rok 2021 = kolumna 8 + kolumna 12).
- 2) *Ustawa budżetowa na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r.* (Dz. U. 2022 r. poz. 270).

7.6. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 55 - AKTYWA PAŃSTWOWE

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające			
		tys. Zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
Ogółem*, w tym:		86 604,8	88 419,0	132 026,9	119 590,6	0,0	138,1	135,3	90,6
1.	Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	20 000,0	6,0	50 986,9	50 982,8	0,0	254,9	849713,3	100,0
1.1.	rozdział 15095 - Pozostała działalność	20 000,0	6,0	50 986,9	50 982,8	0,0	254,9	849713,3	100,0
1.1.1.	§ 6010 - Wydatki na zakup i objęcie akcji i udziałów	20 000,0	6,0	50 986,9	50 982,8	0,0	254,9	849713,3	100,0
2.	dział 750 - Administracja publiczna	61 327,2	88 148,0	81 040,0	68 607,7	0,0	111,9	77,8	84,7
2.1.	rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	61 327,2	88 148,0	81 040,0	68 607,7	0,0	111,9	77,8	84,7
2.1.1.	§ 400 - Grupa wydatków bieżących jednostki	-	24 828,0	21 455,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
2.1.2.	§ 4210 - Zakup materiałów i wyposażenia	1 622,7	-	-	2 541,8	0,0	156,6	-	-
2.1.3.	§ 4260 - Zakup energii	911,8	-	-	922,7	0,0	101,2	-	-
2.1.4.	§ 4270 - Zakup usług remontowych	421,8	-	-	511,6	0,0	121,3	-	-
2.1.5.	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	7 255,4	-	-	7 644,9	0,0	105,4	-	-
2.1.6.	§ 4390 - Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	661,3	-	-	4 065,6	0,0	614,8	-	-
2.1.7.	§ 6050 - Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	56,1	-	-	1 176,0	0,0	2096,3	-	-
2.1.8.	§ 6060 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	1120,4	-	-	1 787,0	0,0	159,5	-	-
3.	dział 752 - Obrona narodowa	77,0	265,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
3.1.	rozdział 75212 - Pozostałe wydatki obronne	77,0	265,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

- 1) Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (RB-28 za rok 2021 = kolumna 8 + kolumna 12).
- 2) Ustawa budżetowa na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz. U. 2022 poz. 270).

7.7. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 48 – GOSPODARKA ZŁOŻAMI KOPALIN

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2021			Wykonanie 2022			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ w tym:		29	2 916,2	8 379,97	27	2 985,20	9 213,58	109,9%
1.	750 Administracja publiczna	29	2 916,2	8 379,97	27	2 985,20	9 213,58	109,9%
1.1.	75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	29	2 916,2	8 379,97	27	2 985,20	9 213,58	109,9%
1.1.1.	osoby nieobjęte mnożnikowym systemem wynagrodzeń	4	276,4	5 758,33	4	258,22	5 379,54	93,4%
1.1.2.	osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	1	164,4	13 703,75	1	192,40	16 033,33	117,0%
1.1.3.	członkowie korpusu służby cywilnej	24	2 475,4	8 595,08	22	2 534,58	9 600,69	111,7%

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

- 1) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
- 2) Załącznik nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy.
- 3) Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

7.8. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 55 – AKTYWA PAŃSTWOWE

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2021			Wykonanie 2022			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
								tys. zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ w tym:		333	39 851,9	9 972,95	349	41 935,2	10 013,18	100,4
1.	750 Administracja publiczna	333	39 851,9	9 972,95	349	41 935,2	10 627,03	106,6
1.1.	75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	333	39 851,9	9 972,95	349	41 935,2	10 013,18	100,4
1.1.1.	osoby nieobjęte mnożnikowym systemem wynagrodzeń	73	6 581,1	7 512,71	66	5 875,5	7 418,53	98,7
1.1.2.	osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	4	679,7	14 161,38	4	814,0	16 957,52	119,7
1.1.3.	członkowie korpusu służby cywilnej	256	32 591,0	10 609,06	279	35 245,8	10 527,41	99,2

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

- 1) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
- 2) Załącznik nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy.
- 3) Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

7.9. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Minister Aktywów Państwowych
9. Komisja do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej